
INDÚSTRIA/MATRIUS, TRAMES I SONS

Del 28 de gener al 24 d'abril de 2022

IVAM ALCOI

Indústria/Matrius, Trames i Sons

Del 28 de gener al 24 d'abril de 2022

IVAM Alcoi

Un projecte de: Lorenzo Sandoval i Tono Vizcaíno

DADES DE CONTACTE

Departament de Comunicació i Xarxes Socials

comunicacion@ivam.es | Tel: 963 17 66 00

Patrocinador:

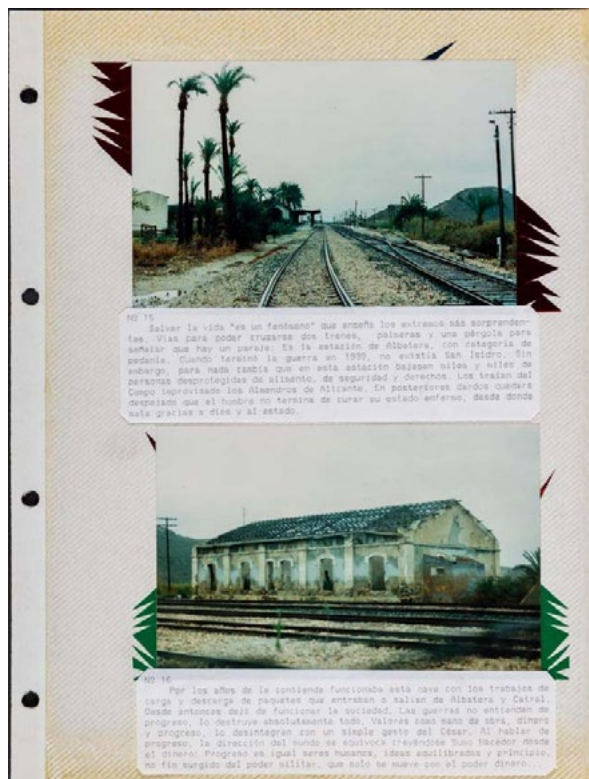
ÍNDICE

1. EXPOSICIÓ: *Indústria/Matrius, trames i sons*
 - a) Bloc: *Prendre la paraula*
 - b) Bloc: *El so de les màquines*
 - c) Bloc: *Dispositius d'interdependència*
2. SOBRE L'ARXIU
3. CRÈDITS
4. SOBRE LORENZO SANDOVAL I TONO VIZCAÍNO
5. ACTIVITATS
6. PUBLICACIÓ
7. DADES DE CONTACTE

1. EXPOSICIÓ

Indústria / Matrius, trames i sons és una col·laboració desenvolupada per l'artista Lorenzo Sandoval i l'arqueòleg Tono Vizcaino. Aquest projecte de caràcter híbrid se situa entre la creació d'un arxiu i un projecte artístic. El seu objectiu és plantejar una lectura necessàriament parcial del patrimoni industrial valencià basada en el fet sonor, l'immaterial i en els moviments socials. El projecte es desenvolupa a través de la compilació de sons, processos, imatges, vídeos, música, peces d'art i documents vinculats a les fàbriques en el seu context original d'ús, així com també en el seu abandó i en la seua reconversió en espais patrimonials. Indústria es fixa particularment en els usos proactius del patrimoni industrial impulsats per la ciutadania, des de centres socials okupats, l'activació patrimonial participativa o l'organització de raves i esdeveniments culturals.

Indústria s'ha articulada en tres eixos temàtics interrelacionats: "Prendre la paraula", "El so de les màquines" i "Dispositius d'interdependència".

Àlbum sobre el monument commemoratiu autogestionat del camp de concentració d'Albufera. CNT.

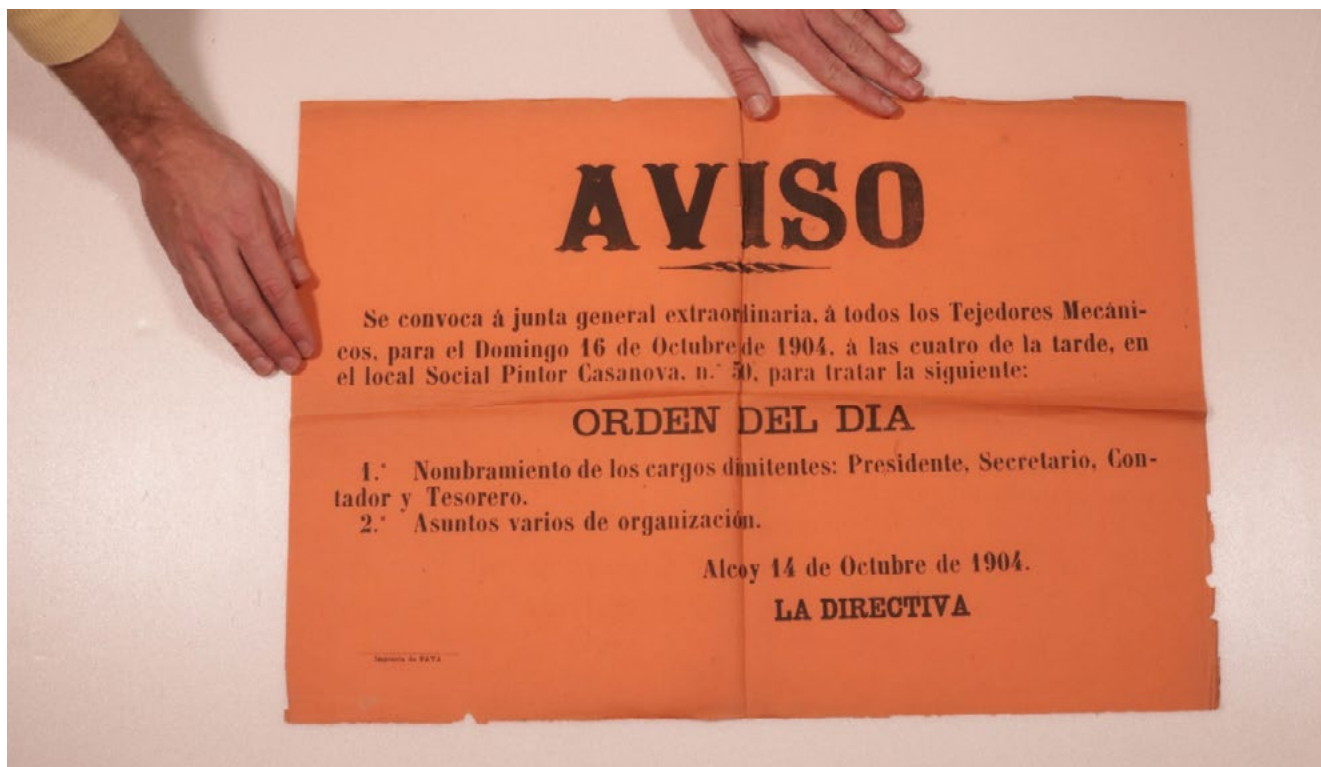
Àlbum sobre el monument commemoratiu autogestionat del camp de concentració d'Albufera. CNT.

a) Prendre la paraula

Amb “Prendre la paraula”, s’analitzen posicions d’enunciació en l’espai públic, així com nocions que tenen a veure amb la idea de llenguatge. Aquesta línia temàtica s’enfoca sobre el discurs.

En aquest eix s’han recopilat materials de tipus gràfic i audiovisual que emplacen la paraula en l’espai públic, com ara cartells de mítings obrers llibertaris, pancartes i cartells de manifestacions per la crisi industrial, processos assemblearis, fanzines produïts en fàbriques okupades o programes de ràdio.

S’inclouran materials com cartells dels mítings llibertaris de principis de segle XX a Alcoi; imatges del monument autoproduït per la CNT a Albaterra, amb l’organització en la seva presentació d’una sèrie de discursos i lectura de poesia; pancartes i cartells de les manifestacions contra el tancament d’Alts Forns del Port de Sagunt, o les fotocòpies i cartellera produïdes pel moviment okupa de València en fàbriques abandonades.

Cartell convocant a junta general extraordinaria. 1904. Arxiu Municipal d’Alcoi.

Fotografia de la manifestació del 1er de maig a Elx, 1979 o 1980. Arxiu de la Democràcia. Autor: Andreu Castillejos i Furió. Universitat d'Alacant.

Intervencions en les naves de La Cros, València, 1994. Arxiu de Miguel Molina, UPV.

Cartell convocant a mítin, 1908. Arxiu Municipal d'Alcoi

b) El so de les màquines

El so de les màquines aborda els mitjans pel qual es difonen els discursos. S'ha prestat especial atenció a la idea-força de so per eixir de les perspectives romantitzants i mitificadores associades comunament a les de les imatges que es vinculen al patrimoni industrial. S'inclouen, en aquest sentit, elements procedents de raves celebrades en espais industrials, música postindustrial, així com el so de màquines en funcionament o les cançons tradicionals vinculades a la feina de la fàbrica.

A "El so de les màquines" hi haurà espai per a les emissions de la ràdio pirata de Port de Sagunt, el treball amb paisatges sonors de Sagunt Territori Acústic, dj-sets procedents de les nombroses raves que van ocórrer a l'antiga gerència de Port de Sagunt o en València, organitzades per col·lectius com Komakino; els cants vinculats a la feina fabril, i fins i tot el so de les màquines i les denúncies de particulars de principis de segle XX davant les molèsties que generava el seu soroll.

c) Dispositius d'interdependència

El tercer eix, "Dispositius d'interdependència", es relaciona amb les formes d'organització social al voltant del fet industrial; en definitiva, amb la idea d'aparell en un sentit foucaultí. Per a això s'incorpora documentació relacionada amb les col·lectivitzacions durant la Guerra Civil, les formes

de socialització derivades de la feina fabril i les iniciatives de reivindicació ciutadana del patrimoni industrial. En relació a aquest últim punt, "Indústria" explora propostes organitzades des de la societat civil de conformació d'institucions, així com processos de transformació en centres socials autogestionats.

"Dispositius d'interdependència" donarà cabuda a materials relacionats amb formes d'organització, per exemple els de la iniciativa de "Gerència Pública" per convertir l'antic complex d'habitatges i restes dels edificis industrials de Port de Sagunt en infraestructures ciutadanes; la proposta dels anys 90 de fer d'Alcoi un museu industrial a l'aire lliure; el projecte La Corporació com a exemple de lluita ciutadana per salvar les naus industrials de la Cros i altres moviments en defensa del patrimoni.

Alts Forns de Sagunt.

Reivindicació "Gerència Pública Ja!" del Pot de Sagunt. CC.OO del Camp de Morvedre

2. SOBRE L'ARXIU

Per al desenvolupament de l'arxiu, s'han compilat una sèrie de materials provinents de la feina de camp, així com enregistraments derivades de les cinc trobades denominats "matrius", cadascun corresponent a diverses localitats de la Comunitat Valenciana. La idea de matriu ha servit, d'una banda, per fer referència directa a les formes tècniques de les línies de producció material de les fàbriques, on els objectes es reproduïxen de forma constant i repetitiva, articulant parcialment sistemes socials al seu voltant. D'altra banda, la idea de matriu fa a l'articulació entre les relacions entre treball productiu i reproductiu que permet l'existència de l'organització de la feina fabril. Tal com ens ha ensenyat Silvia Federici, el treball a la fàbrica no podria realitzar-se sense el treball no remunerat domèstic, mostrant com un i altre són co-dependents.

En aquestes matrius s'han compilat una sèrie de testimonis orals que ofereixen diferents perspectives a l'ecosistema fabril de cadascun dels llocs. Tots aquests materials es presenten en una adaptació museogràfica de l'arxiu en forma d'instal·lació, inspirada en el Club Obrer de Rodchenko. Al costat de la presentació expositiva i les matrius, "Indústria" prepara un seguit d'activitats, un simposi i una publicació.

Indústria / Matrius, trames i sons és un procés de construcció del relat que resta obert a

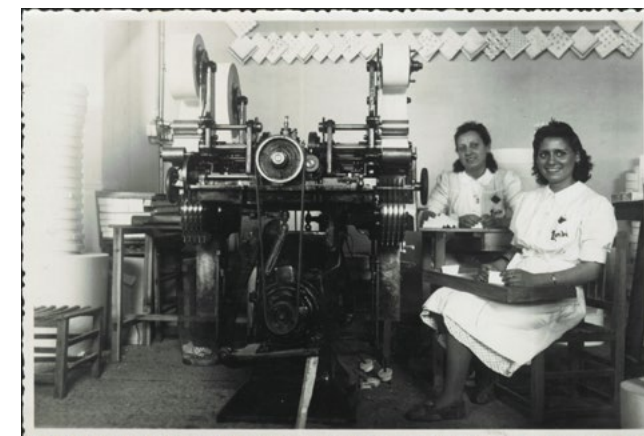
la negociació, a la reorganització i a noves lectures. El projecte entén el patrimoni i la història com a processos vius, no tancats, que permeten generar eines conceptuais per comprendre el passat, el present i el futur de la història de la feina i les seues relacions amb la cultura.

L'exposició inclourà, així mateix, elements que no formen necessàriament part de l'arxiu però que ajudaran a dotar de major solidesa a la materialització expositiva del projecte: màquines industrials, peces d'art, megàfons i pancartes de les protestes pel tancament dels Alts Forns, cassets de la ràdio pirata, etc.

Entrevista Floreal Rodríguez de la Paz. Tono Vizcaíno.

L'exposició es planteja oberta a la lectura, l'escolta i la consulta, amb el propòsit de no perdre el caràcter d'arxiu del projecte. Així, bona part dels materials exhibits podran ser consultats pels visitants i hi haurà un espai habilitat a aquest fi. En aquest sentit, la instal·lació estarà inspirada en el *Club Obrer* (1925) de Rodchenko i en arquitectures similars. Així, la pantalla i el sistema modular entrellaçaran d'una manera dialèctica els materials de l'arxiu, les activitats i els visitants. I, donada la naturalesa recombinatòria que es proposa, la pantalla s'articularà a través d'un sistema modular reconfigurable.

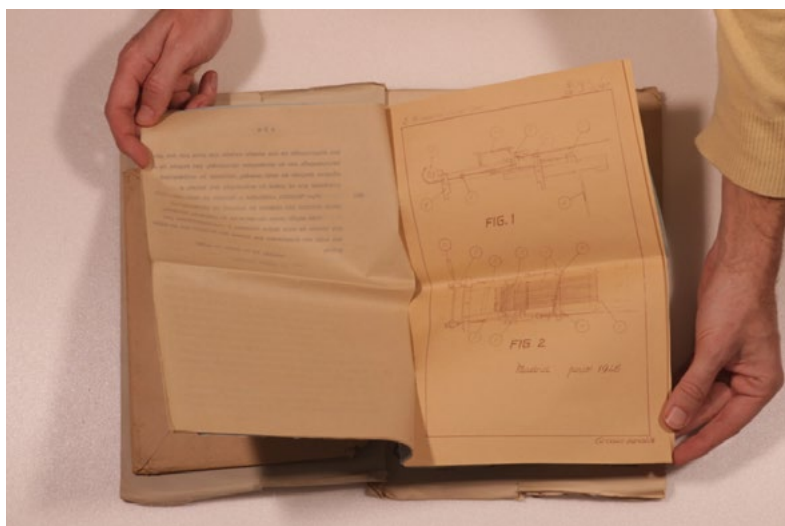
Treballadores a la fàbrica El Bambú, Alcoi. Arxiu Municipal d'Alcoi

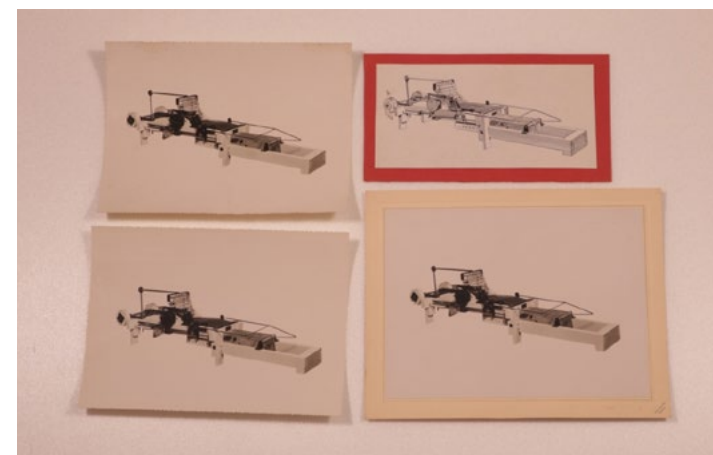
Fotografia de treballadors i treballadores de la fàbrica Juan Martí, en l'exposició "Imatges del Passat" del Museu del Taulell "Manolo Safont" d'Onda.

Fotografia d'un treballador de tauler en Onda. Museu del Tauler "Manolo Safont" d'Onda.

Planol de maquinària. Arxiu Municipal d'Alcoi

Fotografies d'un catàleg de maquinària. Arxiu Municipal d'Alcoi.

La intenció és que l'exposició vaja acompanyada d'un seguit d'activitats connectades amb els seus continguts. Igualment es contempla que l'exposició, o parts d'ella, puguen viatjar a algunes de les ciutats on s'està duent a terme la investigació, de manera que es puga situar el coneixement que s'està recaptant i es faça una aportació a la historiografia en conjunt amb els agents locals que l'han estat produint.

La investigació es presenta com a parcial per dos motius: el primer, perquè és un fenomen complex que requeriria de molts més mitjans dels possibles en aquest context per a ser considerat exhaustiu. I el segon, perquè, tot i que s'està treballant d'una forma rigorosa, s'entén que és un procés de memòria que ha de romandre obert a la negociació, a noves lectures sota diferents posicions; a facilitar una investigació multidisciplinària, dialèctica i dinàmica. Per això, s'entén com a parcial i necessàriament inacabat, per permetre noves lectures i composicions per venir. Quan es clausure l'exposició, els materials de l'arxiu passaran als fons de la Biblioteca de l'IVAM per facilitar l'accés i la seua consulta.

Fotografia d'un grup de treballadors i treballadores en una fàbrica de taulells d'Onda. Museu del Taulell "Manolo Safont" d'Onda.

Concert Abraxas. Lorenzo Sandoval.

3. CRÈDITS

Els elements que componen aquest arxiu provenen de nombrosos arxius personals i institucionals: Salomé Moltó (CNT), Floreal Rodríguez de la Paz (CNT), Josep Fuster, Edurne Vaello, Nando Bullit, Damià Llorens / We Are not Brothers, Arxiu Municipal d'Alcoi, Universitat Politècnica de València - Campus d'Alcoi, Club d'Amigues i Amics de la Unesco d'Alcoi, Ràdio Alcoi, Vicent Cortés, Ateneu Cultural El Panical, Josep Tormo Colomina, Alcoi Industrial, Fani Gran, CCOO Camp de Morvedre - Alt Palància, Fundació de la Comunitat Valenciana de Patrimoni Industrial i Memòria Obrera de Port de Sagunt, Vic Pereiró, Miguel Ángel Martín, AMIMO - Associació Memòria Industrial i Moviment Obrer, Maria Hebenstreit, César Novella, Sagunt Territori Acústic, Arxiu Municipal de Sagunt, Arxiu Històric de CCOO PV «José Luis Borbolla», El Punt-Espai Lliure Aprenentatge, Miguel Molina, Laboratori de Creacions Intermèdia, Departament d'Escultura de la Facultat de Belles Arts de la Universitat Politècnica de València, Alfonso Civantos / Komakino / Subsist Records, José Miguel Requena Roselló / Excesivo.net, Txuki, Col·lectiu APA, Col·lectiu La Flem, Col·lectiu Resisteix, Fran Lenaers, Für alle vaig fallar, José Azkárraga, Víctor Algarra i Paloma Berrocal, APIVA - Associació de Patrimoni Industrial Valencià, Cor de cambra Ad Libitum de l'Escola Coral Veus Junttes, Ajuntament de Quart de Poblet, Institut Valencià de Cultura de la Generalitat Valenciana, Josep Vicent Frechina, Biblioteca històrica de la Universitat de València, Biblioteca Valenciana

«Nicolau Primitiu», Arxiu de la Democràcia i Fonoteca de la Universitat d'Alacant, Arxiu Històric Provincial d'Alacant, Canpop - Cançoner Popular Valencià, Teresa Lanceta, Coral tabaquera Alacantina, Francisco Bru, Vicent Oncina, Manuel Carreres, Biblioteca de la Universitat Jaume I de Castelló, Arxiu Municipal d'Onda, Museu de l'Taulell d'Onda "Manolo Safont", Caixa Popular d'Onda, Fundació Caixa Benicarló, Manel Francesc Navarro i de l'Alar, Alejandro Torres Tomás, Pilar Beltrán, Museu de Ceràmica de l'Alcora, Joan Carles Olària, Fundació Centre Etnogràfic «Joaquín Díaz» de la Diputació de Valladolid, Centre Documental de la Memòria Històrica, i IVAM.

4. SOBRE LORENZO SANDOVAL I TONO VIZCAÍNO

Lorenzo Sandoval

Lorenzo Sandoval treballa com a artista i curador. Té una llicenciatura en Belles Arts per la UPV i és Màster en Fotografia, Art i Tecnologia per la UPV (València, Espanya). Ha rebut premis curatorials com Inèdits 2011, el premi curatorial Can Felipa, i Nogueras Blanchard 2012. Ha guanyat el premi d'art 'Generació 2017' presentat a La Casa Encendida (Madrid), així la 'V Beca DKV- Álvarez Margaride' per 'Shadow Writing (Algorisme / Quipu); en LABORal, Gijón, 2017. Sandoval va ser nominat al 'Berlin Art Prize' el 2018 i al 'Premi Art Contemporani Cerveses Alhambra 2020'. Ha presentat 'Shadow Writing (Lace / Variations)' a Lehman + Silva Gallery a Porto i Nottingham Contemporary. Sandoval va ser part de

'Canine Wisdom for the Barking Dog', explorant les cosmologies sonores de Halim El Dabh 'comissariada per Bonaventure Soh Bejeng Ndikung, Kamila Metwaly i Casa Hélène Pereira per Dak'art Biennale, 2018.

Sandoval ha estat com a artista en residència amb Bisagra a Lima, amb una exposició al Museu Amano de texil Precolombí. Ha format part del Miracle Workers Collective, representant a Finlàndia a la Biennial de Venècia 2019. Ha presentat 'Shadow Writing (Fàbrica Col·lectiva)' a l'IVAM Alcoi, una investigació sobre la col·lectivització de fàbriques relacionades amb el so. Recentment va presentar una retrospectiva de 'Shadow Writing' amb peces de tots els capítols del projecte, comissariada per Emanuele Guidi al Centre Párraga de Múrcia. Acaba de participar en "Here History Began. Tracing the Re / Verberations of Halim El-Dabh", comissariat per Kamila Metwaly, Bonaventure Soh Bejeng Ndiking i Lynn Balatbat-Helbock a savvy Contemporary. Des 2015, Sandoval dirigeix "The Institute for Endotic Research", que va obrir com a espai a Berlín el 2018, codirigit per Benjamin Busch, i recentment també codirigit per Aouefa Amoussouvi.

Tono Vizcaíno

Tono Vizcaíno és arqueòleg i gestor del patrimoni. Compta amb una llicenciatura en Història i un Doctorat en Arqueologia per la Universitat de València i és membre de l'Associació Valenciana d'Antropologia. D'aquesta mirada híbrida entre Arqueologia i Antropologia part seua pràctica professional, enfocada en l'estudi del patrimoni i les memòries col·lectives. Alguns dels seus projectes en curs són València Immaterial, sobre patrimoni immaterial i compromisos

socials, desenvolupat amb Estudi Mirador per a la convocatòria de Projectes d'Innovació Social i Urbana de les Naus; Patrimoni en lluita, un estudi de cas sobre patrimoni i activisme veïnal, premiat al programa de Residències Artístiques i Culturals de l'Ajuntament de València; o el Projecte Barri, un projecte de col·laboració entre el Museu de Prehistòria de València i el teixit associatiu local.

Ha estat becari de la Real Acadèmia d'Espanya a Roma amb la investigació SPQR now. Imaginaris contemporanis al voltant de l'antiga Roma, i ha treballat en institucions com el Consell Europeu de Recerca (ERC) de la Comissió Europea. Entre les seues publicacions destaquen "Receptari extraviat. Històries a l'Voltant de la taula" (2016); "El barri que vam imaginar. Cartografia de la lluita Veïnal a Sant Marcel·lí", (2017) i "A la recerca dels orígens. El passat íber a l'imaginari col·lectiu valencià", (2018). És responsable del projecte digital Pedra (<http://lawebdepiedra.com/>), amb continguts sobre arqueologia i cultura de masses. <http://tonovizcaino.com/>

5. ACTIVITATS

MATRIU N006-ALCOI, AMB DIEGO L. FERNÁNDEZ VILAPLANA, SARA SIERRA, JORDI ARQUES, REBECA SANJUAN I CANO I JOSEP LLUÍS SANTONJA CARDONA.

→ 12 Gener

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE PER PART DE TONO VIZCAÍNO I LORENZO SANDOVAL, COORDINADORS DEL PROJECTE

→ 28 Gener

Altres activitats programades*:

PRESENTACIÓ DE LA PUBLICACIÓ AMB TONO VIZCAÍNO I LORENZO SANDOVAL, PERFORMANCE CANÇONER FABRIL DE VIOLETA AUSINA I DAMIÀ LLORENS, RUTA PER L'ALCOI INDUSTRIAL

*les dates s'anunciaran pròximament

6. PUBLICACIÓ

L'exposició comptarà amb una publicació, editada per Archive Books, que es preveu presentar després de l'estiu i comptarà amb contribucions i textos inèdits relatius al desenvolupament de la proposta, com ara: Nuria Enguita, directora de l'IVAM; Sergio Rubira, Silvia Federici, Amador Fernández-Savater, Teresa Lanceta, Edurne Vaello, Floreal Rodríguez de la Paz, Salomé Moltó, César Novella, Beatriz Bustos o Alberto Gómez, entre d'altres.

7. DADES DE CONTACTE

Departament de Comunicació i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es | Tel: 963 17 66 00

Patrocinador:

